

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

č.j.: HSHMP 44665/2020

V Praze dne 24.7.2020

Nařízení

Hygienické stanice hlavního města Prahy č. 6/2020

Hygienická stanice hlavního města Prahy, jako orgán ochrany veřejného zdraví věcně i místně příslušný podle §69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 a §82 odst. 1 a 2 písm. m) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“), ve spojení s §85 odst. 1 a 3 zákona č. 258/2000 Sb., s účinností ode dne 27. července 2020 od 0:00 hod do odvolání

nařizuje následující mimořádné opatření při epidemii na území hlavního města Prahy spočívající v:

1. V zákazu pohybu a pobytu všech osob bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, a to:

- a) v prostředcích podzemní dráhy - metra a jeho prostorech přístupných cestujícím
- b) ve všech zdravotnických zařízeních

2. Zákaz podle bodu 1 se nevztahuje na:

- a) děti do dvou let věku,
- b) osoby s poruchou intelektu, kognitivní poruchou či závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu,
- c) pacienty v době, kdy jsou na lůžku a není jim poskytována ošetrovatelská péče.

Čl. I

Odůvodnění:

Obecně lze uvést, že epidemie je zvýšený výskyt nemoci, který je geograficky a časově omezen. To znamená, že výskyt infekčního onemocnění dosahuje vyšších hodnot v daném místě a čase, než je v místě a čase obvyklé. Nemocnost tak dosahuje hodnot vyšších, než je běžná sporadická nemocnost. Šíření infekčního agens v populaci je nejzávažnější u infekcí s mezilidským přenosem. Šíření nemoci vzdušnou cestou, pomocí kapének obsahujících infekční agens, které se dostávají do okolí nemocného při mluvení, dýchání, kašláním a kýchním patří mezi nejhůře ovlivnitelný přenos nákazy. Každé šíření infekčního agens má tři základní články: zdroj nákazy tj. člověk nebo zvíře, cesta přenosu v tomto případě vzdušná cesta do 2 metrů vzdálenosti a vnímavý jedinec což je člověk, který onemocnění dosud neprodělal ani proti němu nebyl očkovan.

V souvislosti s probíhající pandemií onemocnění koronavirem SARS-CoV-2 a dosud přijatými opatřeními k odvrácení jejích bezprostředních dopadů na zdraví obyvatel se ukazuje, že mezi nejdůležitější nástroje, jak ovlivnit vzniklou epidemii a zastavit její nekontrolovatelné šíření, je ovlivnit jednotlivé výše uvedené články epidemického procesu. Zdroj nákazy tedy člověka vylučujícího virus lze izolovat a léčit, proto je nastavena „Chytrá karanténa 2.0“ v rámci které jsou

všichni, kdo byli v kontaktu s osobou, u které byl virus zachycen do 5.dne od kontaktu vyšetření. Cestu přenosu lze přerušit používáním ochranných prostředků dýchacích cest, kdy v ČR použita opatření tj. povinnost nosit roušky vedla k výraznému snížení přenosu onemocnění a ochránila vnímavé jedince. Specifickou ochranou je očkování, které v souvislosti s pandemií onemocnění koronavirem SARS-CoV-2 však dosud není k dispozici.

Na území hl. města Prahy bylo v průběhu měsíce června bylo 348 hlášených onemocnění, nemocnost v hl. městě je nejvyšší v rámci celé ČR celk. nemocnost 161,6/100 000 obyv., Celkem od začátku pandemie Praha eviduje 2 382 onemocnění koronavirem SARS-CoV-2 (k 28.6.2020). Cesty jak zabránit možnému přenosu této infekce při dosavadní absenci očkovací látky jsou pouze v omezení možného šíření viru všude tam, kde nelze dodržet optimální vzdálenost 2 metrů mezi jednotlivci. Cílem mimořádného opatření je omezit možnost přenosu nákazy při použití Městské hromadné dopravy (dále jen „MHD“), vždy je však třeba hodnotit efekt přijatých opatření v celém rozsahu. Optimální by bylo používat ochranu dýchacích cest ve veškeré MHD, meteorologická situace letního období a absence účinné klimatizace prostředků MHD (tramvají a autobusů) však neumožňuje jejich plné využití. Metro v Praze přepraví ročně přibližně půl milionu cestujících a na provozu MHD se podílí téměř 40 %. Dostatečně funkční klimatizace metra umožňuje bez omezení vyžadovat používání ochrany dýchacích cest v tomto prostředku MHD a tím zabránit možnému přenosu nákazy zejména v dopravní špičce, kdy není možné dodržet bezpečnou vzdálenost mezi cestujícími. Naopak absence klimatizace v ostatních prostředcích MHD v tramvajích a autobusech neumožňuje vyžadovat toto ochranné opatření i tam. Obavy cestujících z možných nevolností a kolapsů při používání ochrany dýchacích cest v těchto neklimatizovaných dopravních prostředcích při letních teplotách jsou reálné. Z těchto důvodů Hygienická stanice hl. města Prahy rozhodla jak výše uvedeno. Rozhodnutí bylo vedeno obavami o zdraví cestujících při vysokých letních teplotách, kdy ochrana dýchacích cest by mohla přivodit kolaps a následný úraz. Připomínám, že virus se na území hl. města stále vyskytuje. Rizikový je průběh onemocnění vyžadující hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení, hospitalizace se dosud týkala přibližně 15 % nemocných osob. Riziko hospitalizace je vyšší zejména pro osoby s přidruženými nemocemi jako je hypertenze, diabetes, onemocnění dýchacích cest, kardiiovaskulární nemoci. Všem výše uvedeným osobám se doporučuje využít každého klimaticky vhodného období a použít ochranu dýchacích cest.

Cílem mimořádného opatření stále zůstává snaha provést kroky nezbytné ke zpomalení šíření nemoci COVID-19, zploštit křivku počtu osob nakažených koronavirem SARS-CoV-2, který způsobuje respirační onemocnění COVID-19, v ČR, a tím předejít přetížení až zhroucení zdravotního systému tak, jak k tomu došlo či dochází v zemích, v nichž nebyla včas přijata odpovídající opatření (tj. v čínském Wu-chanu, v Itálii, Španělsku, Francii, Velké Británii nebo některých částech USA, zejména New Yorku). Zploštění křivky počtu osob nakažených koronavirem SARS-CoV-2 má za cíl při současném stavu poznání docílit tří zcela zásadních pozitivních efektů:

Zabránit přeplnění kapacity nemocnic. To má umožnit jak zachování nezbytné zdravotní péče ve vztahu k pacientům, kteří nejsou nakaženi koronavirem SARS-CoV-2, tak ve vztahu k pacientům s onemocněním COVID-19, kteří potřebují hospitalizaci. Cílem je zachovat nízkou úroveň smrtnosti, tak jak se to v České republice zatím daří, v rozsahu cca 2-3 %, aniž by došlo k jejímu nárůstu na celosvětový průměr dosahující téměř 7 %, nebo dokonce na 10 a více procent, jako tomu je v současnosti zejména ve Francii (zde smrtnost již dokonce dosahuje téměř 18 %), Nizozemsku, Belgii, Španělsku, Itálii nebo Velké Británii.

Nekontrolované šíření epidemie přitom může v krátkém horizontu několika měsíců zasáhnout až vyšší desítky procent populace.

Zabránit explozivnímu rozšíření onemocnění COVID-19, při němž by ve zvýšené míře docházelo k šíření agresivnějších typů koronaviru SARS-CoV-2 a k vyšším koncentracím koronaviru SARS-CoV-2 v těle. Vyšší koncentrace koronaviru SARS-CoV-2 v těle a přítomnost jeho agresivnějších typů přitom při zohlednění současných vědeckých poznatků vede k

většímu rozsahu zdravotních komplikací nakažených osob a k vyšší smrtnosti. Snížit smrtnost a četnost těžkých průběhů infekce, protože postupem doby budou vzrůstat znalosti o chování koronaviru SARS-CoV-2 a o metodách léčby infekce a zmírnění jejich následků. Nakonec by mělo dojít k vyvinutí léků nebo vakcín.

Pokud by nebyla realizována žádná mimořádná opatření, nelze s ohledem na shora uvedené skutečnosti důvodně vyloučit, že by celkový počet nakažených v Praze mohl dosáhnout desítky tisíc osob, přičemž u stovek až tisíců osob by nemoc mohla vyžadovat hospitalizaci (kdy nezanedbatelný počet hospitalizovaných může dle stávajících poznatků vyžadovat i náročnou intenzivní péči). Za oběť nákaze by tak mohly padnout stovky až tisíce osob. Takové počty by zdravotnický systém ČR (a ostatně ani zdravotnický systém žádného jiného státu) nezvládl.

Cílem rozšíření povinnosti ochrany dýchacích cest na všechna zdravotnická zařízení včetně ambulantních provozů je zabránit možnému komunitnímu šíření koronaviru SARS-CoV-2 v prostorách zdravotnických zařízení tj. ambulantních provozů a lékáren, kde běžně nejsou čekárny vybaveny klimatizací a často není možnost dodržet požadovaný bezpečný odstup 1,5 metrů. Tímto způsobem bude zajištěna větší bezpečnost i pro ostatní pacienty, návštěvníky a personál, kteří dosud mají obavy z možné nákazy při návštěvě zdravotnického zařízení. Zdravotnická zařízení tak budou ještě bezpečnější. Není tedy třeba, aby pacienti dispenzarizovaní pro jakékoliv chronické onemocnění odkládali svá kontrolní vyšetření.

Obdobná opatření, jaká jsou přijata v České republice, byla a jsou postupně přijímána i vládami jiných států. Je nutné zdůraznit, že některé země z počátku zvolily méně přísné kroky a opatření. Postupem času se ovšem ukázalo, že taková méně přísná opatření prakticky téměř nikde nefungují. Tyto vlády postupně zpříšňovaly a neustále zpříšňují svá opatření. Ukazuje se však, že dopad na obyvatelstvo je v takových případech horší než okamžité zavedení relativně přísnějších opatření, ke kterému došlo v ČR. Nejenže totiž počáteční mírnější přístup vede k explozivnímu rozšíření nemoci COVID-19 (viz příklady Švédská, Nizozemska, Španělska, Itálie, Velké Británie a USA) a ke ztrátám na životech prozatím v řádu tisíců až desetitisíců v jednotlivých zemích, ale nakonec vede ke stejně přísným, nebo ještě přísnějším opatřením, než byl zvolen v ČR.

Možné náhlé uvolnění přijatých opatření by mohlo mít nedozírné následky a v krajním případě vést až k úplnému zmaření příznivých výsledků, které byly v boji s onemocněním COVID-19 v České republice a současně i v Praze dosud dosaženy. Lze předpokládat, že v podzimním období bude opět nezbytné přijmout používání ochranných prostředků dýchacích cest ve veškeré MHD v Praze.

Čl. II

Účinnost

Na základě [§85](#) odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb. nabývá toto nařízení platnosti dnem jeho vyhlášení, tj. prvním dnem jeho vyvěšení na úřední desce Hygienické stanice hlavního města Prahy a účinnosti dne 27. července 2020 od 0:00 hod do odvolání.

Čl. III

Poučení

Podle ust. [§85](#) odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb., je povinno hlavní město Praha toto nařízení uveřejnit na úředních deskách ve všech jejích městských částech.

MUDr. Zdeňka Jágrová

ředitelka

Hygienické stanice hlavního města Prahy

EPIS